

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemnik v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglaš po tarifu
Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Bolgarski fašizem

Bolgarski fašizem, osredotočen v organizaciji »Rodna zaščita«, se je porodil skoraj istočasno kakor slični pokreti v drugih evropskih državah. Izšel je najprej iz vrst akademske mladine in se je dolgo omejeval skoraj samo na to, zato je pa tudi bil v širših narodnih krogih brez pomena. Nekaj časa so mu bili nasprotni celo makedonstvujuči, ker so se bali, da bi se iz te organizacije utegnili razviti akcija, ki bi se v zasledovanju nacionalnih čistobulgarskih ciljev mogla kdaj križati z njihovimi interesi. Žilavosti in vztrajnosti svojih voditeljev, ki so med tem dorastli v zrelo moše, se je imela »Rodna zaščita« zahvaliti, da je svojo najtežjo krizo prebolela in da pričenja postajati vedno važnejši faktor v sedanji bolgarski politiki.

V razliko z mnogimi drugimi podobnimi pokreti, je bolgarska »Rodna zaščita« sprejela že od vsega početka čisti fašistični program in tudi njena uniforma je le kopija italijanskih »črnih srajc«. In je morda je prav to bilo odločilno, da je »Rodna zaščita« pričela iskati stikov z italijanskim fašizmom, nadejajoč se s te strani ne samo moralne, ampak tudi materialne pomoči. Vzpostavljene pa so bili stiki s posredovanjem italijanskega fašista v Sofiji, ki je »Rodni zaščiti« dal na razpolago tudi svoje instruktorje in celo nekaj časa lokale v Italijanskem domu. Mimo tega je pa mnogo članov studiralo fašizem tudi v Italiji sami za časa visokoliških nauk na tamkajšnjih univerzah.

Vse to je logično privedlo bolgarsko »Rodno zaščito« v docela italofilske vode, in sledila je naposled tudi formalna njena zveza z italijanskim fašizmom na drugi ter z makedonstvujučimi na drugi strani. Po sklenitvi te zveze ji je bila s strani Makedonske banke v Sofiji, ki je bila ustanovljena po neki močni italijanski banki in ki trenutno razpolaga z največjimi svotami na Bolgarskem, zagotovljena tudi materialna pomoč. Pokret je bil s tem postavljen na trdno bazo, dobil je moralno in finančno podporo, postal organ izvestne politike in se pričel organizatorično širiti. Tako so bile v zadnjih mesecih ustanovljene krajevne organizacije po vseh večjih bolgarskih centrih, posebno v Plovdivu, Vidinu, Trnovi, Varni, Burgasu itd.

Istočasno z novim razmahom se je pa začela »Rodna zaščita« tudi militarizirati po vzorcu nekakšne zasebne milice, ki naj bi nadomestovala vojsko, katere Bolgarija po neviljski mirovni pogodbi kot razorožena država ne sme vzdrževati. Pri tajnih manevrih, ki so bili letos v začetku jeseni prirejeni v severni Bolgariji, je ta milica tudi že nastopila s svojimi docela vojaško izvežbanimi in opremljenimi formacijami. Po informacijah francoskega časopisa je bil njen vrhovni zapovednik baje višji italijanski militeni častnik.

Tendence akcije »Rodne zaščite« je po vsem tem dovolj jasna. Njena naloga je pred vsem širiti in vzdrževati v Bolgariji politični upliv tuje sile in postati o-

Ministri v razgovoru z javnimi in gospodarskimi delavci

LABORATORIJ ZA PREISKOVANJA BLAGA. — IZPLAČILO ZAOSTANKOV, KI JIH DOLGUJE DRŽAVA CESTNIM ODBOROM.

MARIBOR, 12. novembra. Danes dopoldne ob 9. se je v kazinski koncertni dvorani vršila konferenca gg. ministrov dr. Srškiča, dr. Šverljuga, dr. Šveglja in inž. Šerneca z delegati iz srezov Maribor levi in desni breg, Dravograd, Ptuj, Ljutomer, Murska Sobota in Dolnja Lendava, ki jih je prispelo krog 80, sami znani odlični javni in gospodarski delavci.

Konferenco je otvoril in vodil mestni župan dr. Juvan, ki je predlagal udanostno brzojavko kralju in pozdravno brzojavko predsedniku vlade g. generalu Živkoviću. Posamezni delegati so izrekli nato popolno soglasje naroda z današnjim stanjem in iznesli razne gospodarske potrebe in težkoče: Mariborski podžupan dr. Lipold imenom mariborskega prebivalstva, ravnatelj K r e j č i (Ruše) imenom gospodarskih krogov minister v p. V e s e n j a k imenom javnih in gospodarskih delavcev, P e t o v a r (Ivanjkovec) imenom vinogradnikov, posestnik Š e r b i n e k (Svečina) imenom občinskih odborov, minister dr. K u k o v e c in bivši poslanec Ž e b o t imenom nacionalnih delavcev, Petar M i o v i ć imenom agrarnih producentov, B u r e š za Zvezo obrtnih zadrug, W e i x l imenom trgovstva, obrtnik N o v a k za društvo vojnih oškodovancev v Primorju in na Koroškem, župan K o l m a n (Sliv-

nica) imenom kmetskih občin, načelnik okr. cestnega odbora v Murski Soboti T i t a n za Prekmurce, župan inž. P a h e r n i k imenom gozdnih posestnikov in lesnih trgovcev, župan K a l o h (Studencl), ter končno dr. M ü h l e i s e n imenom Nemcev.

Imenom gg. ministrov sta odgovarjala na posamezne želje in predloge gg. ministra inž. Š e r n e c in dr. Š v e r l j u g a, povdarjajoč veliko razumevanje obmejnega prebivalstva za ukrepe Nj. Vel. kralja, za novi položaj v državi, za složno gospodarsko in javno delo, zlasti pa tudi dobro voljo vlade v delu za omiljenje gospodarske krize. G. fin. minister dr. Šverljuga je zlasti tudi obljubil, da se bo zavzel za ugoditev želje Mariborčanov, da se ob zgradnji nove carinarnice v Mariboru uredi tudi poseben laboratorij za preiskovanje blaga. Tudi je sporočil, da je že izdal naročilo, da se izplačajo okrajnim cestnim odborom zaostanki, ki jih država še dolguje bivšim okr. zastopom v iznosu krog 25 milijonov dinarjev.

Kmalu po 12. uri je župan dr. Juvan zaključil konferenco med navdušenim vzklikanjem kralju in Jugoslaviji.

Po konferenci so gg. ministri še sprejeli nekatere deputacije, ob 13. pa se je vršil pri Orlu slavnostni obed.

Nerazdružljivo prijateljstvo

FRANCOŠKI MINISTER CHAMPETIER DE RIBES O ODOŠAJIH FRANCIE JE NAPRAM JUGOSLAVIJI. — OJAČENJE MIRU V EVROPI.

BEograd, 12. novembra. Vodja francoske delegacije, ki je včeraj prisostvovala slavnostnemu odkritju spomenika Hvaležnosti Franciji, minister Champetier de Ribes, je davi sprejel zastopnike jugoslovenskega tiska. V prijateljskem razgovoru z njimi je izrazil svoje presenečenje nad izredno iskrenim in pri srčnim sprejemom francoske delegacije prav povsod, kjer se je mudila v naši državi.

»In kaj naj rečem o bivanju v Beogradu,« je nadaljeval minister, »navdušen sem in iskreno hvaležen Nj. Vel. kralju, vladi in prebivalstvu za sprejem in srečanje, da sem prišel v tako prijateljsko državo. Doležela me je čast, da sem bil sprejet tudi v avdienci. Pri tej priliki sem izročil odlikovanje prestolonasledniku Petru, ki je tako šarmanten in vesel princ, kakor ga še nisem videl.«

O odošajih Francije napram Jugoslaviji je izjavil: »Mi smo, kakor vedno,

čvrsto odločeni, da nadaljujemo v najožjem sodelovanju z Jugoslavijo politiko sporazuma v pravcu miru in hladnokrvnosti, ki gre za tem, da organiziramo in ojačimo duh miru. Mi delamo na tej politiki z vsemi silami kljub vsem težkočam, ki se nam stavlajo nasproti. Trdno smo odločeni, da nadaljujemo politiko nerazdružljivega prijateljstva z Jugoslavijo, posvečenega s krvjo na bojnih poljanah.«

Odgoditev sestanka avstrijskega parlamenta

DUNAJ, 12. novembra. Sestanek novo izvoljenega avstrijskega parlamenta bo najbrže odgođen za 14 dni, ker še ne bo kmalu mogoče sestaviti delazmožne večine. Med tem časom se bodo stranke konstituirale in pričele pogajanja. Od poteka teh pogajanj bo tudi odvisno, ali

prišče za cilje eksponenta te politike, ki je znan bolgarski diplomat in ki je kot tak predstirnan za bodočega diktatorja, nekakšnega bolgarskega Mussolinija. Kljub vsem naporom pa stoji širše mase bolgarskega naroda zelo rezervirane ob strani. Ideja fašizma »Rodne zaščite« ne more in ne more prodrati niti med kmečko ljudstvo niti med delavstvo, ki je skrajno nasprotno njenim tendencam, posebno še iz enostavnih »rakičnih razlo-

gov, ko vidi, da se v času, ko nezaposlenost dan za dnem raste, vedno bolj množi število tujih delavcev z one strani Jadrana. Zelo malo je tedaj verjetno, da bi bolgarski fašizem mogel zares postati ljudski pokret v masah. Vendar pa more v danih razmerah postati važen faktor, s katerim bo treba računati. Kako in v koliko, to bo pa mogla pokazati šele bodočnost.

bo ostala sedanja vlada neizpremenjena ali pa pride do popolnoma nove vlade.

Sicer prihaja po volitvah vedno večje iztizenje in mirno presojanje volilnih rezultatov. Niti ena stranka namreč ni doživela izpolnitev svojih pričakovanj. Govori se sicer o potrebi koncentracije, ki jo zahteva zlasti težka gospodarska kriza, vendar pa je nasprotje med meščanskim in socialističnim blokom skoro nepremostljivo in je malo verjetno, da bi prišlo do koncentracije, čeprav ji socialisti pod gotovimi pogoji niso nenaklonjeni. Najbolj razočarani pa so vse-kakor krščanski socialci, katerim je zveza s Heimwehrom samo škodovala, ne pa koristila, kakor so pričakovali.

Posredovanje kralja Karla pri opoziciji

BUKAREŠT, 12. novembra. Da reši parlamentarno krizo, je poslal kralj Karol svojega privatnega tajnika k voditeljem opozicije Bratianu in Averescu s pozivom, da naj se opozicija zopet vrne v parlament. Politični krogi menijo, da bo opozicija ugodila kraljevi želji.

Uladna kriza v Belgiji

BRUSELJ, 12. novembra. Ker je prišlo v vladi radi jezikovnega vprašanja do ostrih diferenc, je ministrski predsednik Jaspar po posvetovanju s konservativnimi ministri sklenil podati kralju demisijsko celokupnega kabineta.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Sreda, 12. novembra. Zaprt.
Četrtek, 13. novembra ob 20. uri »Lutka« ab. B.
Petek, 14. novembra. Zaprt.
Sobota, 15. novembra ob 20. uri »Škrijančkov gaj«. Kuponi. Gostovanje gđ. Milke Michl, zagrebške subrete.
Prva repriza Audranove operete »Lutka«, ki je pri svoji nedeljski premijeri zelo ugajala občinstvu, bo v četrtek, 13. tm. Pri predstavi bo pela naslovno partijo gđ. Barbičeva ter bo nastopil kot gost g. Harastovič.
Gostovanje gđ. Milke Michlove v

Današnja policijska kronika. — izkazuje dve aretaciji in 19 prijav. — Aretirana sta bila Fran Kratin in Pipan Alojz radi ponočnega razgrajanja. Od vloženih 19 prijav se tiče 6 prometnih grešnikov, ostale prijave so vsakodnevnega značaja. — Onemoglost.

Sinoči se je na državnem mostu vsled onemoglosti zgrudil 23letni šestilar (Zirkelschmied) M. K. iz Pobrežja. Reševalni oddelček ga je po okrepčanju odpremil na stanovanje. — Ob istem času pa je med vršenjem službe padel na glavnem kolodvoru 50letni železničar Matija Slekovec. Prepeljati so ga morali v splošno bolnico.

Krvno, kožno in živčno bolni dosežejo z uporabo naravne »Franz Josefove« grenčice urejeno prebavo. Specijalni zdravniki silnega slovesa pričujejo, da so z učinkom stare preizkušene »Franz Josefove« vode zadovoljni v vsakem oziru. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Mariborski in dnevni drobiž

Kraljevi ministri v naši sredi

V naši sredi se mude štirje ministri, gg. dr. Srskič, dr. Švrljuga, inž. Sernec in dr. Švegelj, agilni sodelavci Nj. Vel. kralja in predsednika vlade, generala Živkovića, reprezentantje režima, ki se je nadel nalogo, da izvede končno našo notranjo konsolidacijo, narod pa prepoji z novim duhom, duhom resničnega bratstva in složnosti.

Maribor je seveda sprejel visoke goste z vso gostoljubnostjo in radostjo, ker se kot skrajni severni branik naše države dobro zaveda velikega pomena nove dobe in tudi svojih dolžnosti. Mesto je bilo vse v zastavah in kraljeve odposlance je na Glavnem trgu pozdravila ob prihodu ogromna množica naroda, ki jim je priredila prisrčne ovacije, obenem pa viharno manifestirala svojo vdanost napram junaškemu in modremu vladarju, ki je dne 6. januarja 1929 z energično gesto napravil konec poprejšnjemu lažiparlamentarizmu in nakazal smernice konstruktivnega dela.

V slavnostno okrašeni mestni posvetovalnici se je takoj po prihodu gospodov ministrov vršila slavnostna seja občinskega sveta, na kateri je g. župan dr. Juvan pozdravil gg. ministre s sledečim značilnim govorom, ki je bil sprejet z viharnim ploskanjem:

Gospodje ministri, dragi nam gostje, mnogo spoštovana gospoda!

Mesto Maribor je doletela danes izredna čast in velika sreča, ko more v tej zgodovinski dvorani, v kateri se je odločevala dolga desetletja usoda obmejnih Slovencev, pozdraviti štiri ministre kraljevske vlade. V imenu mesta Maribora Vas gospodje ministri prisrčno pozdravljam in Vam ključem: Dobro nam došli!

Naša radost je tem večja, ker prihajate k nam kot zaupniki in odlični ministri našega viteškega vladarja, kateremu je cel Maribor iz celega srca udan ter kot intimni sodelavci prvega zaupnika Nj. Vel. kralja, gospoda predsednika vlade Petra Živkovića, ki z veliko državniško modrostjo vodi našo državo in jo bo privedel do končne konsolidacije. Naš pozdrav je iskren in prisrčen in prosim, da najde enak odmev tudi pri Vas gospodje ministri.

Mesto Maribor s svojo okolico leži na najsevernejši točki naše lepe Jugoslavije, toda na nacionalno ogroženem ozemlju. Iz tega razloga se pri nas strankarski boj niso nikdar vršili v tej meri in s to ostroščjo, kakor drugod po državi. Nacionalna nevarnost je blažila strankarske strasti in nestrpnost. Mi vemo in vedno smo se zavedali, kaj pomeni za nas narodna svoboda. Mi smo preživeli v teh krajih do narodnega ujedinjenja težke čase. V teje dvorani se dolga, dolga stoletja ni čula in ni smela spregovoriti slovenska beseda. Mi obmejni Slovenci smo bili na svojih rodni zemlji, posvečeni od naše lastne krvi in lastnega truda, žali bog tujci in državljani druge vrste. Mi nismo imeli svojih narodnih šol, naš jezik se je zaničevalo, od javnih služb se nas je odrivalo, zatiralo in celo zapiralo se je narodno zavedanje ljudi. Ko je bilo trpljenje najhujše, nam je prinesla zarjo svobode srbska vojska in z velikim navdušenjem, z velikim veseljem in z globoko hvaležnostjo pozdravili smo prevrat, ko smo po stoletnem robstvu dočakali narodno osvoboditev in se združili z brati Srbi in Hrvati v lastno, mogočno Jugoslavijo pod žezlom vzvišene dinastije Karadjordjevičev.

Gospoda, samo oni, ki je živel v robstvu, more pravilno oceniti vrednost narodne svobode. Komaj smo prišli po težkih žrtvah do lastne svobode, smo morali gledati, kako so se nesposobni narodni voditelji zapletli v bratomorne strankarske boje, ki so resno ogrozili vsak napredek in celo obstoj države. V tem strahu in žalosti smo vsi obmejni Slovenci brez razlike strank s hvaležnostjo pozdravili veliki dogodek od 6. jan. 1929, ko je viteški in modri naš kralj napravil konec lažiparlamentarizmu, prevzel vodstvo države v lastne roke in pozval v vladu izkušene in z globoko ljubeznijo do države navdahnjene javne

delavce, katerih četvorico imamo čast danes pozdraviti v naši sredi.

Gospodje ministri! Vi ste prišli kot odposlanci našega vladarja in gospoda predsednika vlade k nam, da se z zastopniki naroda informirate o njegovih potrebah in o njegovem razpoloženju. Prišli boste v teku jutrišnjega dne v stik z zastopniki vseh bivših strank, vseh slojev našega naroda in naših omejenih prebivalcev, ki Vam bodo naše potrebe povedali in jaz Vas prosim, da jim idete na roko. Imeli pa boste tudi priliko, da spoznate pravo razpoloženje naroda. Slovenski del našega naroda je brezmejno udan in globoko hvaležen s vojem viteškemu vladarju in vzvišenemu kraljevskemu domu. V ogromni večini odobrava smernice kraljevega manifesta od 6. jan. 1929. Naš narod odobrava in s hvaležnostjo zasleduje veliko delo naše kraljevske vlade pod vodstvom predsednika vlade gospoda Petra Živkovića. Vsak razsoden in objektivni državljani mora in more videti, kako velikansko delo se je izvršilo v tem kratkem času. Na polju zakonodaje gre delo vlade že h koncu, in bomo imeli skoraj vsi državljani enake zakone, enake pravice, enake dolžnosti na podlagi enakih zakonov. Velik napredek je vlada izvršila na gospodarskem polju in uspeh tega smotrenega dela se bo še bolj opazil v narodu, čimdalje bo ta vlada trajala. Vi boste videli, da je naš narod pripravljen žrtvovati vse svoje moči za čimprejšnji prosep dela kraljevske vlade. Mi vsi, ki smo poklicani na vodilna mesta, po svojih močeh posvetimo vse sile brez razlike na bive stranke, da to vladu podpiramo, da delamo po njenih intencijah, da tako skupno pomagamo doseči oni veliki cilj, ki ga je nam postavil prvi sin našega naroda Nj. Vel. kralj: Usvariti in zgraditi trdne temelje za močno, bogato in srečno Jugoslavijo, močno in spoštovano na zunaj, v kateri pa vsi trije bratje Srbi, Hrvati in Slovenci žive v bratski slogi in ljubezni, enakopravni pred zakonom, ene misli in ene krvi.

V tem smislu Vas gospodje ministri pozdravljam in ključem: Naj živi Nj. Vel. kralj, živio Jugoslavija, dobro došli nam gospodje ministri.

G. županu je na njegov pozdrav odgovoril v imenu vseh navzočih ministrov pravosodni minister dr. Srskič Milan, ki je v svojem govoru posebno naglašal:

Čast nam je in srečni smo, da moremo prisostvovati seji vašega občinskega sveta, da se moremo zahvaliti vam in meščanstvu za sprejem. Ta iskreni in prisrčni sprejem, s katerim je počastil ves slovenski del našega naroda brez razlike nas odposlance Nj. Vel. kralja, nam je priča, kako ste Slovenci pravilno razumeli novi duh in nove potrebe. Ta sprejem dokazuje, da se naš najsevernejši in najzapadnejši del naroda v polni meri zaveda položaja, nastalega po zgodovinskem 6. januarju.

Vi, ki ste se tu stoletja borili za svojo nacionalno eksistenco, da ohranite svoje jugoslovansko čustvovanje, ste tudi v skupni jugoslovanski državi čutili, da po vseh svojih močeh pomagata s svojo kulturo in sposobnostjo sebi in skupnosti do napredka.

Mi prihajamo k vam kot odposlanci Nj. Vel. kralja, da kakor je on to hotel, brez posrednikov sami in naravnost govorimo z vami. Nj. Vel. kralj je prav to tudi hotel, kajti mogel bi vladati tudi brez naroda, a to bi bilo proti njegovim intencijam, kajti pot do uspeha in do vse moči leži v prvi vrsti le v medsebojnem zupanju in sodelovanju. Zato je kontakt kraljevske vlade z narodom potreben. Da vzpostavimo ta kontakt, zato smo prišli k vam.

Mi vemo, da so vaše potrebe velike, a vemo tudi, da se dajo izpolniti le takrat, če so na razpolago tudi potrebna sredstva. Mi bomo skušali storiti vse in bodite trdno prepričani, da morete pri tem računati v polni meri z našim razumevanjem, naklonjenostjo in najboljšo voljo. Sporočili bomo Nj. Vel. kralju o vašem velikem patrijotizmu in o velikem razumevanju novega stanja in dela za skupne uspehe, ki smo ga našli pri vas.

Naša velika želja je, da odstranimo vse grehe, napake in ovire prošlosti in

da z našim velikim viteškim vladarjem do kraja izvedemo program, ki so ga začrtale deklaracije kraljevske vlade za sijaj, veličino in srečno bodočnost naše velike kraljevine Jugoslavije. (Viharno odobravanje.)

Na ta izvajanja g. pravosodnega ministra se je zahvalil župan dr. Juvan ter nato zaljučil svečano sejo.

Gg. ministri so se nato v spremstvu okrožnega inšpektorja dr. Schaubacha, mestnega župana dr. Juvana in drugih dostojanstvenikov ob viharnem pozdravljanju večtisočglave množice, ki je še vedno bila zbrana na Glavnem trgu pred magistratom, odpeljali v hotel »Orel«, kjer je bila nato intimna večerja.

Sprememba posesti.

Ga Terezija Pichler, žena nadmlinaria v Mariboru, Meljska cesta je kupila od g. Slavko Tičarja hišo na Frankopanovi ulici 27 za Din 160.000.

Svoje desetletnico

bo v kratkem proslavila. Protituberkulozna liga v Mariboru, ki razvija zelo uspešno delovanje v borbi proti tej nevarni bolezni. Ambulatorij lige v Gregorčičevi ulici št. 6, kjer je našlo tekom let že mnogo trpečih ljudi pomoč in nasvet, je postal zavod, ki je našemu mestu že v ponos. Liga se vrh tega uspešno udejstvuje tudi na polju socialnega skrbstva. Njen odbor pod vodstvom srezkega načelnika g. dr. Ipavca nudi najboljšo jamstvo, da bo liga tudi vnaprej posvetila vse svoje moči človekoljubnim akcijam.

Letošnja sezona v Reg. Slatini

je glasom statistike, ki jo je izdal ravnateljstvo, bila tekom zadnjih treh let najuspešnejša. Največji obisk je bil v mesecu juliju, ko je bilo dnevno stanje gostov 1750. V celem je bilo v letošnji sezoni 7720 gostov napram 7533 v l. 1929 in 7370 v l. 1928, odnosno napram 3651 v l. 1919. Največ je bilo zasebnikov (4406), potem trgovcev (1031), uradnikov (987) itd. Največji kontingent gostov je dal Zagreb (1550), dalje Ogrska (1062), Beograd (965), Vojvodina (918), ostala Hrvatska (826) itd. Ljubljana je dala 356, cela ostala Slovenija 584 gostov. Tekom sezone je v zabavo gostov bilo 65 kinopredstav, 10 plesnih večerov, 7 gledaliških predstav, 7 koncertov (izven dnevnih koncertov vojaške godbe) in več raznih drugih prireditev, vsega skupaj 109.

Higijska razstava v Konicah.

Zdravstveni dom v Mariboru priredi v času od 16. do 23. tm. higijsko razstavo z raznimi predavanji in predvajanjimi zdravstvenih filmov.

Podružnica Rdečega križa v Studenclih je proslavila preteklo soboto v gostilni Špurej svoj Martinov večer ob obilni udeležbi domačih in sosednih prijateljev Rdečega križa. Saj se celo Radvančani niso ustrašili daljne poti! Razvedrila je bilo toliko, da je vsak prišel na svoj račun. Dve godbi, petje okteta iz Maribora, komični nastop, bogat srečolov — vse to je udeležence razgibalo, da ne bodo kmalu te prireditve pozabili. Moralni kakor tudi gmojni uspeh v prid studentske in radvanjske dece je prav dober, zato se vodstvo vsem, ki so k uspehu kakorkoli pripomogli, iskreno zahvaljuje.

Ljudska univerza v Mariboru.

V ponedeljek 17. novembra bo predaval g. primiraj dr. Dražga iz Ljubljane o negi otroka v prvih letih. V petek, 21. novembra: Univ. prof. dr. Halm iz Irkutskaja o sedanjih Rusiji.

Uradne ure pri carinarnicah

in centralnih carinskih blagajnah so počenši z 11. novembrom vsak dan dopoldne od 8.—12. ure, ter ob sobotah od 8.—14. ure.

Cercle français.

Gospod Marc Vey, profesor za francosko književnost na ljubljanski univerzi, bo prišel v petek dne 14. t. m. v Maribor predavat o skupini pesnikov iz sredine 19. stoletja, ki se označa z imenom modern Parnas. Predavanje bo v »Vesni« ob osmih zvečer. Vsi, ki žele slišati odličnega francoskega govornika, so dobrodošli. Vstopnine ni.

Nezgodna trgovske potnice.

V Tattenbachovi ulici je davi 23letni trgovski potnici Marici Roškarjevi na porobku pločnika spodrsnilo in si je zlomila desno nogo v podkolenju. Ponesrečenko so prepeljali v splošno bolnico.

KINO

Grajski:

Samo še sredo in četrtek
TANGO LJUBEZNI

V petek začne svetovni velefilm
KAPETAN DREYFUS

Union:

Samo par dni

NAJINA JE NOČ.

CHARLOTTE ANDER, HANS ALBERS, LUCIE ENGLISH, WALTER JANSEN.

Predstave v obeh kinih ob delavnikih ob 17. 19. 21. uri: ob nedeljah in praznikih ob 15. 17. 19 in 21. uri. Predprodaja dnevno: od 10. do 12. ure na blagajni. XXVI

APOLLO KINO

Soboto 15., nedeljo 16. nov.

KEU MAYNARD — TOM MIX.

KARAVANA V PUŠČAVI.

Ljudska univerza v Studenclih.

V četrtek dne 13. t. m. bo predaval g. dr. Jehart o Palestini. Skioptične slike. Začetek točno ob 19. uri. Vstop prost.

Novinarski klub.

Drevi ob pol 20. uri se bo vršila v prostorih uredništva »Mariborer, Zeltung« važna klubova seja. Člani se naprošajo, da se seje polnoštevilno udeležijo.

Hoče.

Pretečeno nedeljo so uprizorili hočki šolarji v Sokolskem domu igro »Čudežne gosli«, ki je vsestransko dobro uspešna. Saj pa je imela vodstvo učiteljica ga Mara Apihova v svojih spretnih rokah. Javno moramo pribiti, da ji gre za njeno požrtvovalnost in neumorno delavnost vse naše iskreno priznanje in zahvala. Nastop mladine je bil, z malimi izjemami — kakor povsod — signature, inscenacije in kostumi pa so najbolj ugajali odraslim. Igra se bo ponovila za šolarje iz Hoč Razvanja, Reke, Miklavža in Brezja prihodnjo nedeljo ob treh istotam.

Šahovski odsek »Napredka«

javlja, da so popravila društvene sobe v Narodnem domu končana in se bodo sestanki zopet lahko redno vršili vsak ponedeljek in četrtek od 17.—19. ure. Zlasti opozarjamo dijake in diakinje šahiste, ki se mislijo udeležiti društvenega turnirja, da se sigurno udeležijo sestanka v ponedeljek dne 17. t. m., na katerem bomo določili čas in pravila turnirja. Društvo javlja dalje, da je društvena knjižnica, ki se nahaja v društveni sobi, odprta vsako soboto od 16.—18. ure. Knjižnica je vsakemu članu brezplačno na razpolago.

TRENCHOATI,

površniki, hubertusplašči, usnjeni lopki, kože, pliš, snežni čevlji, snežni škornji, galoše, kakor tudi razno manufakturno blago na obroke. ORNIK, Maribor, Koroska cesta 9. XLIII

15. novembra — Kino UNION — 15. novembra

Hadži Murat

AMAN, Dita PARLO.

vlečim

Ivan MOŽUHIN, Lili DAGOVER, Betty Preskrbite si vstopnice!

Nezgodna na ulici.

Mesarski pomočnik Emanuel Lopit iz Gornje Sv. Kungote je na znanem križišču novega Glavnega trga, Vetrinske in Tattenbachove ulice padel na tla z vozom 39letno Terezijo Kopše iz Pobrežja, ki je prišla pod kola. Ponesrečenka je dobila rane na levi roki, desni nogi in čuti tudi notranje poškodbe. Odpremili so jo v bolnico.

Grd slučaj trpinčenja živali.

Na sejmišču je imel 46letni Štefan Kovačič ob Sv. Marjete na Dravskem polju na vozu zvezanih sedem telet. Uboge živali so bile zvezane vse na eno stran in jih je 5 omagalo. Občinstvo se je očito zgražalo nad nečloveškim postopanjem ter pozvalo policijskega stražnika, ki je napravil proti posestniku ovadbo

Proces kapetana Dreyfusa

ZGODOVINSKO OZADJE. — VOHUN V FRANCOSEKEM VOJNEM MINISTRSTVU.

I.

Dreyfus še ni pozabljen. Pred 30 leti je to ime razburjalo Francijo in ves kulturni svet. Ime tega junaka je neolčljivo združeno z velikim vohunskim procesom, ki se je pričel v jeseni l. 1894 z aretacijo francoskega artiljerijskega kapetana Alfreda Dreyfusa v Parizu, se nadaljeval z njegovo obsodbo radi špijonaže v dosmrtno deportacijo in degradacijo, ter se je končal leta 1906 s popolno oprostitvijo, ko se je dokazalo, da je bil Dreyfus po krivem obsojen in da je dejanje, radi katerega je nad 4 in pol leta pretrpel na Hudičevem otoku, zagrešil drug storilec — francoski častnik Esterhazy, potomec znane madžarske rodbine.

O tem procesu imamo celo literaturo. Najboljše zgodovino tega procesa je spisal Jožef Reinach v 7. zvezkih, pod naslovom: Histoire de l'affaire Dreyfus, potem sledijo pisatelji Bernhard Lazare, Emile Zola, Ives Guyot, Theodor Reinach, I. France, Louis Leblois ter v nemškem jeziku delo nemškega publicista dr. Bruna Weila pod naslovom: Der Prozeß des Hauptmanns Dreyfus, ki je izšlo ravnokar v 6. izdaji v Berlinu. Dr. Weilovo delo opisuje nad 278 straneh zgodovino tega procesa objektivno in izčrpno. Enako zanimivo je Emil Zola v svojem delu: L'affaire Dreyfus (La vérité en marche), ki si je izbral motto »Resnica je na pohodu in nič ne bo ustavilo«. Je to zbirka Zola-jevih ne bo ustavilo. Je to zbirka Zola-jevih govorov, člankov in brošur o Dreyfusovi aferi. V zadnjem času pa smo dobili celo zvočni film z naslovom: »Proces kapetana Dreyfusa«. Točno po zgodovinskih virih je prirejen naslovni film. Vse glavne osebe, ki nastopajo v njem, so prikazane z zgodovinsko natančnostjo, n. pr. kapetan Alfred Dreyfus, major Esterhazy, pisatelj Emil Zola, politiki: Clemenceau, Poincare, Jaurès, zagovorniki in junaki svojega polklica Demange, Labori, Mornard, podpolkovnik Picquart in drugi.

II.

Zgodovinsko ozadje tega procesa je na kratko sledeče: Okrog leta 1890—1894 je bilo francosko javno življenje zelo razburkano. Patrijotično čuteči Francozi niso mogli pozabiti žrtev nemško-francoske vojne l. 1870/71 in Alzacije-Lorene. V Franciji se je v tem času sicer že utrčila republikanska ideja, vendar pa je bilo monarhistično gibanje še dovolj močno. Razkritje škandala »Panama« je pokazalo, da so domače politične in gospodarske razmere nezdrave, gnile. V zunanji politiki je vladala negotovost, nervoznost, napetost. Francija je bila osamljena, brez zaveznikov. Posebno kočljivo in občutljivo je bilo razmerje med Francijo in Nemčijo. Že od l. 1890 se je opažalo v francoskem vojnem ministrstvu, da izginjajo važni vojaški dokumenti, kakor n. pr. načrti trdnjav in važne tajne odredbe, nanašajoče se na organizacijo vojske ter vojne dispozicije. V francoskem generalnem štabu je obstojal poseben špijonažni oddelk (»statistični oddelk«), čenar naloga je bila, organizirati in voditi poročevalsko službo izven mej Francije, doma pa organizirati protišpijonažo, da se zasleduje in pobija delovanje inozemske špijonaže. Načelnik tega oddelka je bil v tem času polkovnik Sandherr, rodом iz Alzacije. Nemčijo je takrat zastopal v Parizu poslanik grof Münster, ki je bil že nad 70 let star, po naravi dobrodušen in dobromiseln, vendar pa ni bil več kos svoji težavni nalogi; kajti pokazalo se je pozneje vsled odkritij v Dreyfusovem procesu, da so njegovi podrejeni vojaški zvedenci (atašaji) na lastno pest, za hrbotom in brez vednosti g. poslanika vršili špijonažno službo v korist Nemčije, ki je v te svrhe izdajala ogromne vsote. Nemški vojaški ataše v Parizu je bil od l. 1891 dalje podpolkovnik pl. Schwartzkoppen. Francoski špijonažni oddelk je že l. 1890 razkrinkal nekega uradnika v tehničnem oddelku za artiljerijo, po imenu Boutonet-a kot špijona v službi Nemčije. Imenovan je bil obsojen na 5 let ječe. Na zahtevo francoske vlade je nem-

ški poslanik grof Münster po tem odkritju zastavil svojo besedo, da njegovi uradniki ne bodo več imeli nedovoljenih stikov s francoskimi vojaškimi uradniki. Kljub temu pa je nemška špijonaža še naprej delovala, in sicer, kakor se je pozneje dokazalo, s sodelovanjem nemškega vojaškega atašaja pl. Schwartzkoppena. Kljub najintenzivnejšemu naporu pa se francoskim agentom ni posrečilo najti pravega krivca. Le toliko se je ugotovilo, da je dotični špijon najbrž v francoskem generalnem štabu ali pa vsaj v njegovi bližini.

Koncem avgusta ali začetkom septembra 1894 je dobil francoski špijonažni oddelk v roke neki spis, ki je bil ukraden na nemškem poslaništvu in odposlan od nekega francoskega agenta na naslov nemškega vojaškega atašaja. Dokazano je sedaj, da je dotično pismo spisal in odposlal pl. Schwartzkoppen francoski major Esterhazy, ki je bil že dalje časa v službi nemške špijonaže proti plačilu mesečnih 2000 frankov.

Nastalo je vprašanje: »Kdo je krivec? Kje ga je treba iskati?« Po mnenju francoskega generalnega štaba se je krivec moral nahajati v generalnem štabu samem ter je dozdevno artiljerist. Zasledovali so v raznih smereh, primerjali pisavo častnikov in prišli slednjič na sled, ki je peljala do štabnega kapetana, artiljerista Alfreda Dreyfusa. Ta sum sta izrazila najprej polkovnik Fabre in njegov podporučnik Aboville, ki sta poznala Dreyfusa že dalj časa. Polkovniku Fabru je bil Dreyfus kot žid že od vsega početka nesimpatičen.

Anekdote

Ko so za časa boljševiske diktature na Madžarskem podražili tudi literaturo, je bil registriran tudi Franc Molnar, kakor vsi drugi pisatelji v državi. Vsi so dobivali mesečno plačo, ki se je izplačevala v znanih »belih bankovcih«, katere so fabricirali vedno sproti. Državna tiskarna, kjer so tiskali bankovce, je bila silno zaposlena in nekoč Molnar niti še drugega dne v mesecu ni prejel svoje plače. Zato je poklical telefonično ravnatelja tiskarne in ga hudo-mušno vprašal:

»Gospod ravnatelj, ali je moja gaža že natiskana.

Pariška gledališka sezona je bila v polnem teku. Dopoldne glavne vaje, popoldne in zvečer premijere. Veliki kritiki so bili v silni zadregi, kako bi izvršili svoje obveznosti. Približno eno uro pred neko premijero sta se srečala Tristan Bernard in Antonie na cesti. Oba sta bila namenjena domov, da se preoblečeta. Nenadoma je rekel Antoine: »Naj bo, kar hoče, jaz bom imel svojo običajno obleko, ki je tako lepa kot moj smoking.«

Tristan Bernard: »Potem ostanem tu di jaz, kakor ti. Moj smoking je namreč še bolj ponošen kakor moja navadna obleka.«

Znani angleški pesnik Yeats je vedno sam vodil inscenacijo svojih del. Zanimala ga je zlasti razsvetljava in ga v tem pogledu nikdar ni bilo mogoče zadovoljiti. Nekoč je zopet prisostvoval neki izkušnji. In zopet mu ni bila všeč razsvetljava. Po njegovem mnenju bi morala priti do veljave rdeča barva, obzorje bi moralo biti svetlo in tudi bliski mu niso ugajali.

Razsvetljevalec je postal končno nervozen in je zato napravil kratek stik. V trenutku so se zasvetile kulise, kar Yeats v svoji gorečnosti ni niti opazil. »Končno je vendarle v redu!« je zakričal navdušeno. »Zakaj niste tega napravili takoj in zakaj ne vedno?«

»Toda, dragi mojster,« je rekel gledališki ravnatelj, »jaz vendar ne morem radi Vas vsake tri dni zažgati hišo!«

Rešpekt.

— Dragi mož, ta kuhar je strašen človek. Če bo še kedaj tako vsiljiv, mu reci, da je predrzen!

= Draga ženka, jaz mu bom to raje telefoniral

Iz dežele brez železa in gozdov

ŽIVLJENJE V DEŽELI PONOČNEGA SOLNCA. — PRIPROSTE HIŠE. — ČUDOVITI TELOVNIK ŽENSK.

V članku angleškega lista »The Labour Woman«, ki izhaja v Londonu, opisuje bivši podtajnik v Macdonaldovem kabinetu, Rhys Davies, ki se je udeležil svečanosti tisočletnice islandskega parlamenta, razmere na tem velikem severnem otoku, sledeče:

»Moški morajo delati, ženske delati in plakati«, pravi že star islandski pregovor. Ta utis sem dobil tudi na tej svečanosti — redki in edinstveni, kakor je to tudi edinstvena dežela z najstarejšim parlamentom. Ženske tamkaj delajo in plakajo, ker se letno pri ribolovu v severnih vodah potopi povprečno 60 moških. To je vsekakor strašen davek, ako pomislimo, da šteje ogromni otok komaj 115.000 duš in da pride na 1000 moških 1051 žensk. Otok Islandija je skoraj tako velik kakor Anglija, vendar pa je le eno petino dežele mogoče obdelati.

Med 42 islandskimi parlamentarci je samo ena ženska. Okrog 900 žensk se udeležuje v industriji popolnoma samostojno. Sicer pa je glavno delo žensk čiščenje rib, ki jih polove možje v severnih ledenih pustinjah vse do Nove Fundlandije, Labradorja in Groenlandije. Pomladi in jeseni v Islandiji ni, poletje je jako kratko, zato pa zima jako dolga.

Islandija je dežela ponočnega solnca, ki traja dva meseca v letu.

Življenje v glavnem mestu Reykjaviku je slično življenju v kakem malem angleškem mestu, ki šteje do 25.000 prebivalcev. Tamkaj ni posebnih razlik med ljudmi, ni ne zelo bogatih niti zelo siromašnih. Islandija nima vojske, ne mornarice in samo 30 policistov. Nima

železnic, ne gozdov, ne žita, ne sadja, ne cvetja. Po veri je prebivalstvo protestantske vere. V Islandiji ni niti pre-moga, temveč se poslužujejo vroče vode iz vročih vrelcev. Videli smo hiše, ki so bile v vseh prostorih opremljene s cevmi, v katere spuščajo iz vrelcev (gejsirjev) vročo vodo, ki potem greje vso hišo. Zanimivo je bilo, ko je neka ženska spustila v lončeno posodo pred menoj 2 jajci, ki ste bili takoj skuhani. In kako tudi ne. Temperatura vode znaša 97 stopinj. Še bolj pa sem se začudil, ko je pred menoj ženska mesila testo in je zakopala potem v vroč pesek vrelca ter je pustila tamkaj 20 ur. Drugi dan smo jedli zelo lepo spečen kruh!

Islandija je dežela ogromnih rek, ki so polne krasnih postrvi. Dežela je dalje polna snežnih gorskih vrhov in vulkanov. Tamkaj ne poznajo stavbnega kamenja, temveč neke vrste luknjičast lapor. Hiše se grade zato zelo preprosto in je njih notranjost zelo slabo urejena.

Dobro oblečena Islandkinja nosi na glavi črno kapo. Kita ji je razdeljena na več delov in je pripeta na kapo. Pod črnim sukničem nosi belo bluzo, na katero je pripet velik svilnen robec, naravnost slikovito vezen. Najlepši okrask Islandkinje pa je čudovit telovnik, ki se podeduje od rodu do rodu in je izredno dragocen. Vezen je srebrom, zlatom in pravimi biseri in se zapne na oprsju s tankimi zlatimi verižicami. Zraven spada še črno svileno krilo in krasen čipkasti španjolski šal. Telovnik je vreden v naši valuti nad 50.000 Din in predstavlja torej že lepo premoženje.

Sport

Vseslovanske plavalne tekme v Mariboru?

Kakor doznamo, se bodo vseslovanske plavalne tekme prihodnje leto vršile na Mariborskem otoku. Tekmovanja se bodo udeležili Češkoslovaška, Poljska, Bolgarija in Jugoslavija. Končna odločitev bo padla prihodnji mesec. Rešiti je treba le finančno vprašanje in sicer zahteva Jug. plavalni savez od mestne občine, ozir. prireditelja Din 30.000.—.

MO-LNP — službeno:

V nedeljo dne 16. XI. se vrše sledeče tekme: ob ¼14. uri mladina SSK Maribor: mladina SK Železničar za pokal MO, ob ¼15. uri reprezentančna medmestna tekma Graz: Maribor. Službujočim odbornikom se delegirata gg. Amon in Vidovič. Obe tekmi boste na igrišču Maribora. Vsi v reprezentanco nominirani igralci se morajo javiti točno ob 14. uri kapetanu MO, ter prinesiti s seboj sledečo opremo: črne hlače, dopolenice in čevlje. Drese stavi na razpolago SK Železničar. Tajnik.

ISSK Maribor, nogometni odsek.

Načelstvo sklicuje sestanek vseh članov nogometne sekcije za četrtek dne 14. t. m. ob 20. uri v zadnji sobi hotela Zamorec. Udeležba obvezna. Načelnik.

Mož, ki poje dvoglasno

To je Londončan Strath Mackey, ki je bil do nedavna čistilec oken. Pri tem svojem delu si je običajno pel. Imel je tenor, seveda ne prvovrsten. Nekega dne je poskušal peti melodijo, igrano na gramofon, in opazil, da mu iz grla prihaja dvoglasni spev, tenorski in basovski. To mu je delalo veliko zabavo in z neprestanim popevanjem je izpopolnil svoje glasilke v dvoglasnem petju do virtuoznosti. Nekega dne pa je šel mimo hiše, kjer je Mackey čistil okna in pel, zdravnik. Zanimal se je za čudni pojav in poklical čistilca oken k sebi. Pri preiskavi je ugotovil, da pri Mackeyu vsaka glasilka da drugačen zvok in s tem tudi drug glas. Tako je prišel čistilec oken na to, da ima »zlat« v grlu.

ki mu bo neslo več nego čiščenje oken. Dejal je svojemu poklicu z bogom! in nastopa sedaj v varietetih kot dvoglasni pevec.

Pes kot prodajalec časopisov

Proslula pariška specialiteta je pes kot prodajalec časopisov v četrti Saint Fargeau v prodajalni lista »Ami de Peuple«. Dokler je prodajalka na mestu, se omejuje njen pes samo na to, da s prijateljskim mahanjem z repom pozdravlja kupce. Prodajalka pa rada opoldan počiva in za nekaj ur zapusti prodajalno. To lahko mirno stori, ker pes vodi trgovino lepo naprej. Nihče si ne upa vzeti časopisa, ne da bi plačal. Pes tudi dobro pozna denar, in gorje mu, kdor bi dal manj, nego stane časopis. Več lahko da.

Velika usta.

V bližini Budimpešte je neka ekspedicija zgodovinarjev izkopavala večji kompleks starih stavb. Madžarski »eksperti« so z veseljem ugotovili, da so našli v veliki globini zavoj brzojavne žice. In takoj se je oglašil vodja ekspedicije Janošan ter se razkoračil: »Gospoda, to je nesumljiv dokaz, da so se že naši predniki bavili s — telegrafijo!«

Neki Dunajčan, ki je bil tudi član te mešane komisije, se je oglašil:

»Gospoda! Na Dunaju smo kopali celih štirinajst dni, pa nismo našli nobene brzojavne žice; to je nesumljiv dokaz, da so se naši vrli predniki že davno prej bavili — z brezžično telegrafijo.«

Iz zakonskega raja.

O n a: »Ravnaš z menoj kakor s sužnjom...«

O n: »Najboljši dokaz za lažnivost Tvojih besed je dejstvo, da Te doslej še nisem prodal...«

K sreči.

Vdovec: »Izgubil sem ženo pri nekem požaru. Ogenj je zajel tudi njeno obleko.«

»Ali je zgorela živa?«

»Ne, k sreči so prišli gasilci pravočasno. Pač pa je še istega dne utonila!«

O današnji Gospe Sveti in slovenski kneginji Emi Krški

(Popotni vtisi z zgodovinskimi opombami.)

Na moje vprašanje se mi je odgovorilo, da je tu letos in vsako leto mnogo Jugoslovank v konviktu radi učenja nemščine in izvedel sem tudi ceno: 90 šil. mesečno (če se ne motim) za vso postrežbo in tudi na to je opozarjati naše starše: kake narodne matere bodo iz teh deklet, ki srkajo vase to vse bitje prenavljajoče zgodovinsko ozračje in o kolje Gospe Sveti ne vstevši tega, da se v tem sicer mednarodnem zavodu za boljše kroge priložijo nemščini. (Zahtevaj pismene pogoje, naslov: Mädchen konvikt Maria Saal bei Klagenfurt.) Enako mi je omeniti, kako važno bi bilo za Slovence, zahajati v Gospo Sveto na letovišče. (V omenjeni gostilni stane soba z dvema posteljama in s hrano na dan 10 šil., soba z jedno posteljo 2 šil. manj). Lega kraja je idilična, ljudje postrežljivi in brez šovinizma, gostilni je več in nikjer na svetu ne sadiš tako globoko v dušo in si tako bogat od vtisov nego tu. Kdo more preceniti, kaj to za našo mladino pomeni! Le tu postane Slovenec duševno bogat in ponosen na svoj rod. Globokih vtisov polni sem zapustil slovensko Meko in nadaljeval svojo božjo pot v Medino-Krko, domovino kneginje Eme.

III.

Hlapon te pelje na sever med izredno mišnimi kralji, ki kažejo isto posebno, resno idiliko kakor Gospa Sveta: razne cerkvice znanega slovenskega značaja

in tudi slovenske zgodovine, sledovi pokristjanjevanja Slovencev iz davne dobe. Ob vlakcu vidiš ostro strmino iz slik znanega gradu Ostrovice (Hoch-Osterwitz), Št. Vid, historični kraj za naše Celjske grofe, ktere je odtod pozival k zvestobi njih sorodnik poznejši cesar, takrat še kralj, Friderik III. Habsburški na potu h kronanju v Rim l. 1451=1451; toda genialni Urh Celjski je že takrat bil odločen upreti se mu in sam zagrabiti za najvišjo oblast v Avstriji in na Ogrskem kot varuh Ladislava, sinu svoje sestrice, junaško-možke kraljice Elizabete («tanta mulier» pravi o njej vir), hčeri Barbare Celjske. In zagrabil jo je, a propadel z njo na višku oblasti pod zahrbtnimi udarci Hunjadovega sinu Ladislava, brata našega kralja Matjaža, ki je mesto Celjana postal junak naših narodnih pesmi: kaka ironija usode! Kralj Matjaž je prišel in sodi v ideologijo slovenskega naroda kakor Pilat v Credo in čas bi bil, da prenehajo tirade in simbolizacije o njem. Njegov brat je zahrbtno ubil kneza naše narodne vladarske krvi, ki je že takrat hotel postati jugoslovanski kralj in bratova miselnost je bila tudi kralja Matjaža: kaj bi z Valahi v slovenski narodni zgodovini?!

Kmalu po Št. Vidu dospeš v dolino Krke (Gurk), one reke, ki je tako ozko spojena s spominom kneginje Eme, pred-

nice tega Urha Celjskega: bolj temna, plitka, nekaj metrov široka rečica s temnokamnitim vidnim dnom, ki se, sprejemši Št. Vidsko Glino (Glan) dalje doli pod Celovcem izliva v Dravo. V nje dolini, kateri daje ona obeležje, se voziš nekaj časa proti severu, dokler ne zavije reka v hribovje na zapad; železnica, sedaj lokalna se z njo obrne proti zapadu, v rodne kraje kneginje Eme. To je temno-zelena dolina, široka kakor dolina Save od Ljubljane do Litije ali le malo širja, tudi hribi so približno enako visoki in temnozeleni, enaka je tudi nje dolžina do Eminega samostana: okrog 1/4 ure se voziš s patrijarhalnim vlakom, kakoršen je naš štajersko-konjiški ali vsaj ne mnogo bolj; proti koncu vožnje ima dolina nekaj sličnosti z Žičko dolino, ki vodi k tako slikovitim razvalinam Žičkega samostana z njega razpadajočo vitko gotško cerkvijo, v ktere ladji med visokimi gotskimi okni: oboki rastejo istotako visoke smreke: tako zatišje je za časa Eme moral biti tudi kraj njenega samostana. Razlika pa je ta, da je sedaj dolina precej obljudena in da imaš dobre četrt ure pred samostanom v kotlinici, v katero se tu razširi dolina Krke mesto ali bolje večji trg Straßburg, s slikovitim visoko ležečim gradom krških škofov in s starinami v trgu pod njim. Le po kotlinici od moga ločen in 10 minut oddaljen proti zapadu, enako viden in nad dolino vzvišen kakor ta škofovski grad, nas pozdravlja drug častit spomenik Eme in Celjskega rodu: cerkev na Ledini (Leding), kjer je l. 975 (Kos Gradiivo II. št. 451) začela zidati vdova grofica Ema starejša (Jmna) veliko baziliko a zamislil ni izvršila

menda radi premajhnega prostora; mesto nje je pozneje sezidala manjša cerkev kneginja Ema, a večjo v bližnji Krki. — Ker je ta grofica Ema I. starejša mati naše kneginje Eme II, kakor sledi brezdvomno iz listin, je menda njen in torej njenega prednika Svetopolka dvor ali grad stal v bližini te cerkve; za tak grad prikladen kraj je pa haš omenjeni nasproti stoječi slikoviti škofovski grad Straßburg (prejšnje slov. ime mi je neznan), kjer si moramo torej predstavljati tudi rojstni ali rodni kraj naše kneginje Eme II. Ta vdova Ema I in njen prednik plemič Svetopolk imenovan v listinah l. 898 in 903 (Kos, Gradiivo II št. 319 in 336), po katerih ima ista posest, va tudi naša Ema II, sta edina prednika naše kneginje Eme II, o katerih poročajo listine, druge nam bodo morale odkriti primerjave listin na podlagi novih kriterijev. Listina, ki o tem znanem pokolenju govori in ga potrjuje, je ona kralja Lotarja III. z dne 18. oktobra 1130, s katero rečeni kralj krški cerkvi potrjuje vso posest, katero je podedovala od svojih prednikov («hereditario iure possidens» se glasi v listini dobesedno to za pokolenje Eme in s tem za Celiane in za našo zgodovino prevažno mesto) in darovala potem krški cerkvi

(Nadaljevanje sledi.)

Pristopajte k stavbni zadrugi »Ribniška koča« kot zadrugi člani! Delež 1/10. Din 100, pristopnina Din 20. Pojasnila daje zadruga »Ribniške koče« r. z. z o. z. v Mariboru.

Velika zaloga kuhinjske posode.

Hišne in kuhinjske potrebščine vseh vrst. — Vsaki gospodinj znana prvovrstna emajlirana posoda znamke »Herkules«, la aluminijeva litželezna in posteklena posoda. — Nadalje mlince za meso, orehe, kavo, mak in poper. — Tehtnice za kuhinjo in mero-preizkusne za trgovce z uteži. Ribeže ravne, okrogle, polokrogle in oglate. Lopatice za oglje, pepel in smeti. Sita, deske za testo in valjarje. — Likalnike. — Razne oblike za vsakovrstno pecivo. — Kutije za špecerijo in dišave. — Kotličke in sibe za sneg. — Solnike, kangle za mleko, cedila za juho, čaj, testo in salato. — Vedrice, umivalnike in vrče. Nočne posode. Stiskalnice za ocvirke in krompir. — Samovare »Phöbus« in druge vrste. — Škafje okrogle in ovalne. — Lonce za kuhanje perila in perlinice. — Jedilno orodje in žlice vseh vrst. — Jedilne servise iz porcelana raznih izpeljav. — Kuhinjske garniture iz kamnine in porcelana. — Krožnike iz porcelana in kamnine. — Umivalne garniture in vse vrste steklene robe ter pletene košare in cekarje. Obče znana specialna trgovina s kuhinjsko posodo A. Vicel se nahaja sedaj samo v Gosposki ulici št. 5. XXX

Prodaj gramofon s ploščami.

Vprašati Aleksandrova c. 71, baraka.

Išče se sobarica,

20—30 let stara, perfektna v likanju, serviranju, pospravljanju sob (tudi za čiščenje parketov) za takojšnji nastop k odlični družini v Beograd. Le prvovrstne moči z večletnimi spričevali pridejo v poštev. Točen naslov se izve Gregorčičeva 4; vrata 3. 3233

Sobo in črkoslikanje,

vedno nainovejši vzorci na razpolago izvršuje poceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ulica 3 za kavarno »Astoria«. X

Dobro ohranjen smoking

iz najfinejšega blaga in s svilo podložen prodam po zelo ugodni ceni. Naslov v upravi lista. 3176

Stanovanje

2 sobi in kuhinja, oddam mirni stranki. Beograjska ulica 11. 3230

K boljšemu starej. gospodu

želi priti za gospodinj 40 letna vdova. Ponudbe pod »Varčna« na upravo. 3232

Vzajem

dva gospoda ali dijaka na hrano in stanovanje. Naslov pove uprava »Večernika«. 3000

Spalne sobe,

politrane, najmoderneje, ugodno prodam. Mizarstvo Rudolf Kompara, Aleksandrova c. 48. 3106

Gramofone popravila precizno le mehanična delavnica JUSTIN GUŠTINCIC, Maribor, Tattenbachova ulica 14. Istotam velika izbira najboljših gramofonov znamke »Columbia« in gramofonskih plošč. 602

Stanovanje s kuhinjo, sobo in kabinetom takoj odstopim onemu, ki mi posodi Din 5.000 proti odplačilu zmerne najemnine. Ponudbe na čevljarsko delavnico C. R. v Dravski 11. 3234

Premog Peklenica

4750 kalorij, brez smradu, žlindre in kamenja, malo pepela. Din 38.— franco. B. Guštin, Cankarjeva 24. 3053

Angleško in češko sukno

sukno za plašče

pralni baržun

li. dener baržun

barhente

kakor tudi vsakovrstno manufakturno blago kupite najceneje pri xxxiv.

Srečko Pihlar

Maribor, Gosposka ul. 5

Očala

sem pozabil na klopi v parku. Najdeltelj se naproša, da jih odda v upravi. 3229

Kupim akoj

in plačam v gotovini razno pohištvo, obleke, čevlje in druge reči. Ponudbe na Makor, Ruška c. 35. 3235

Gotzerce,

nepremočljive ima najceneje v zaogi Brzopotlata. Tattenbachova št. 14. XXV

Dijak učiteljščnik,

želi instruirati učenca meščan osnovne šole. Naslov v upravi

Zimske nogavice,

rokavice, pletenine ter vse druge modne potrebščine v modni trgovini

Anton Paš,

Maribor, Slovenska ul. 4.

SVEŽE KISLO ZELJE

dobite od danes naprej zopet pri

J. SIREK, nasl. JOS. SKAZA
Maribor, GLAVNI TRG, rolovi

Snežni čevlji

najboljših svetovnih znamk

Din 96.-

Din 100.-

Din 130.-

Din 160.-

Din 200.-

Jos. Moravec, Maribor, Slovenska 12

Razprodaja Meljska cesta 29

Na zalogi je še prvovrstno sukno za moške obleke, ševiot za marine oblekce, moška in ženska sukna za plašče.

Kvalitetno blago od Din 89.- naprej